

Överförmyndarnämnden informerar om Avliden huvudman

1. Allmänt

När en god man/förvaltare får besked om att huvudmannen är avliden ska han eller hon snarast möjligt meddela de anhöriga. Enligt gällande bestämmelser ska de förvaltade tillgångarna genast efter godmanskapets eller förvaltarskapets upphörande överlämnas till någon av dödsbodelägarna.¹ En skriftlig anmälan om dödsfallet ska också lämnas till överförmyndarnämnden. Sluträkning ska lämnas till överförmyndarnämnden inom en månad efter huvudmannens död avseende tiden fram till och med dödsdagen.² Till sluträkningen bör bifogas ett dödsfallsintyg och en släktutredning som beställs hos Skatteverket.

2. Om det finns anhöriga

När huvudmannen avlider upphör godmanskapet/förvaltarskapet och därefter lämnar överförmyndarnämnden inte tillstånd av något slag. Möjligheterna att ta ut pengar från huvudmannens konton är därmed stängda. Dock kan räkningar för hyra, skatter, begravning etc. behöva betalas under tiden fram till dess anhöriga påträffas och detta är oftast möjligt genom bankernas medverkan. Den goda mannen/förvaltaren kan överlämna dödsboets räkningar till banken som sedan gör utbetalningar från den avlidnes konto.

Enligt gällande begravningslag ska den avlidne antingen kremeras eller gravsättas senast två månader efter dödsfallet.³ Finns det inte någon som ordnar med gravsättning, t ex att anhöriga vägrar befatta sig med begravningen eller att ingen anhörig påträffas, är kommunen skyldig att ordna detta.⁴ I första hand är det den kommun där den avlidne senast var folkbokförd som har den skyldigheten. Det kan också bli kommunen där dödsfallet inträffade om den avlidne inte var folkbokförd i Sverige. Ersättning för kostnaderna har kommunen rätt att få av dödsboet.

¹ Föräldrabalken (FB) 16 kap 8 §.

² FB 14 kap 18 §.

³ Begravningslagen (1990:1144) 5 kap 10 §.

⁴ Begravningslagen 5 kap 2 §.

Efterlämnar den avlidne enbart tillgångar som täcker begravningskostnader och andra utgifter i samband med dödsfallet ska en anmälan göras till socialnämnden i kommunen som då gör en dödsboanmälan.⁵ Om anhöriga saknas ska den f d gode mannen/förvaltaren inte vidtaga några åtgärder för att ordna med begravning av den avlidne, även den detaljen ordnas genom kommunens försorg. Finns det anhöriga är det givetvis deras angelägenhet att ombesörja att den avlidne begravs och om det behövs, begära begravningshjälp från kommunen.

Den f d gode mannen/förvaltaren ska vårda den avlidnes egendom till dess att egendomen kan överlämnas till dödsbodelägarna.⁶ Under den tiden kan den f d gode mannen/förvaltaren endast vidtaga de åtgärder som är nödvändiga för att behålla egendomen. Skuldsättning för någonting annat än för begravning eller vad som kan hänföras till förvaltningen är inte lämpligt. Anträffas inte de anhöriga ska anmälan göras till överförmyndarnämnden så att den kan förordna god man för bortavarande enligt 11 kap 3 § föräldrabalken.

När anhöriga påträffas ska den f d gode mannen/förvaltaren omgående överlämna sin förvaltning och samtidigt redogöra för vad han eller hon har gjort under tiden från dödsdagen.

Finns anhöriga men dessa vägrar att befatta sig med den avlidne ska den f d gode mannen/förvaltaren kunna vända sig till kommunen, som enligt vad som ovan sagts är skyldig att ordna med begravning. Kommunen ska även enligt ärvdabalken ta hand om den avlidnes egendom och underrätta delägarna om dödsfallet.⁷

3. Det saknas arvingar till den avlidne

Om den avlidne saknar arvingar inträder allmänna arvsfonden som dödsbodelägare. Redovisningshandlingar som lämnats till överförmyndarnämnden sänds därför till fonden när sluträkning har granskats.

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet och gode mannen/förvaltaren bör även anmäla dödsfallet dit. Efter en sådan anmälan ska Kammarkollegiet förordna en god man som företräder fonden vid boutredningen. Den förutvarande gode mannen/förvaltaren har sedan att följa de direktiv som lämnas från fondens sida beträffande överlämnandet av den avlidnes egendom.

Det är relativt vanligt att Kammarkollegiet förordnar den förutvarande gode mannen/förvaltaren som sin gode man. Det är Kammarkollegiets uppgift att övervaka att den gode man de förordnar fullgör sin uppgift. Någon redovisning till överförmyndarnämnden blir inte aktuell.

⁵ Ärvdabalken (ÄB) 20 kap 8 a §.

⁶ ÄB 18 kap 2 §.

⁷ ÄB 18 kap 2 §.